

GELECEK YAZILARI

CİLT : 1
SAYI : 3

Biz Geleceğiz

GELECEK

GÖSTERİ TOPLUMU

GUY DEBORD

Tamamlanmış Ayrılık

1

Modern üretim koşullarının hâkim olduğu toplumların tüm yaşamı devasa bir gösteri birikimi olarak görünür.

Dolaysızca yaşanmış olan her şey yerini bir temsile bırakarak uzaklaşmıştır.

2

Yaşamın her bir görünümünden kopmuş olan imajlar, bu yaşamın birliğini yeniden kurmanın artık mümkün olmadığı ortak bir akışta kaynaşırlar.

Kısmî olarak göz önünde bulundurulanan gerçeklik, ayrı bir sahte-dünya olarak, salt seyrin nesnesi olarak, kendi genel birliğinde sergilenir.

Dünyasal imajlardaki uzmanlaşma, aldatıcı şeyin hakikatle yüz yüze gelmekten kaçındığı özerkleşmiş imaj âleminde kendini tamamlanmış bulur.

Genel anlamda gösteri, yaşamın somut tersyüz edilişi olarak, canlı olmayanın özerk devinimidir.

3

Gösteri kendini, hem bizzat toplum olarak, hem toplumun bir parçası olarak ve hem de bir birleştirme aracı olarak sunar.

Gösteri, toplumun bir parçası olarak, özellikle, bütün bakış ve bilinçleri bir araya getiren sektördür.

Bu sektör ayrı olduğundan, aldatılmış bakışın ve yanlış bilincin yeridir; ve gerçekleştirdiği birleşme genelleştirilmiş ayrılığın resmî dilinden başka bir şey değildir.

4

Gösteri bir imajlar toplamı değil, kişiler arasında var olan ve imajların dolayımından geçen bir toplumsal ilişkidir.

5

Gösteri, ne bir görüntü dünyasının suistimal edilmesidir, ne de imajların kitlesel yayılma tekniklerinin ürünüdür.

Gösteri, daha ziyade somutlaşmış ve maddi olarak ifade edilen bir Weltanschauung' dur [dünya görüntüsü].

Bu, nesnelleşmiş bir dünya görüntüsüdür.

6

Kendi bütünlüğü içinde ele alındığında gösteri, mevcut üretim tarzının hem sonucu hem de tasarısıdır.

Gerçek dünyaya bir eklenti, ona ilave edilen bir süs değildir.

O, gerçek toplumun gerçekdışılığının can alıcı noktasıdır.

Gerek enformasyon ya da propaganda, gerekse reklam ya da doğrudan eğlence tüketimi biçiminde olsun bütün özel biçimleriyle gösteri, toplumsal olarak hâkim olan yaşamın mevcut model'ini oluşturmaktadır.

O, üretimde önceden yapılmış seçimin her alanda onaylanması ve bunun sonucu olan tüketimdir.

Gösterinin biçimi ve içeriği, var olan sistemin koşullarının ve amaçlarının tümüyle aynen doğrulanmasıdır.

Modern üretimin dışında geçirilen zamanın esas bölümündeki meşguliyet olan gösteri, aynı zamanda da bu doğrulamamanın sürekli mevcudiyeti'dir.

7

Ayrılık, bizzat dünyanın birliğinin, gerçeklik ve imaj halinde bölünmüş olan global toplumsal praksisin parçasıdır.

Toplumsal pratik -özerk gösteri bunun karşısında durur- gösteriyi kapsayan gerçek bütünlüktür de.

Ancak bu bütünlükteki bölünme, gösteriyi bütünlüğün amacı gibi ortaya çıkaracak kadar bütünlüğü zedeler.

Gösteri dili, hâkim olan üretimin işaretleri'nden oluşur ki bunlar aynı zamanda bu üretimin nihai hedefleridir.

8

Gösteri ve fiilî toplumsal etkinlik soyut bir şekilde karşı karşıya getirilemez; bu ikiye bölünme kendi içinde de ikiye bölünmüştür.

Gerçek olanı tersine çeviren gösteri, fiilî olarak üretilmiştir.

Aynı zamanda, yaşanmış gerçeklik de gösterinin seyri tarafından maddî olarak istila edilmiştir ve gösteriyi benimseyerek gösteri düzenini kendine katar.

Nesnel gerçeklik her iki tarafta da mevcuttur.

Bu şekilde sabitleştirilen her kavramın, aksi tarafa geçmekten başka bir temeli yoktur: Gerçeklik gösteri içinde birdenbire belirir; gösteri gerçektir.

Bu karşılıklı yabancılaşma, var olan toplumun özü ve dayanağıdır.

9

Gerçek anlamda altüst edilmiş dünyada doğru, bir yanlışlık ânıdır.

Gösteri kavramı, görünürdeki olayların geniş çeşitliliğini birleştirir ve açıklar.

Olayların çeşitlilikleri ve zıtlıkları, kendi genel hakikati çerçevesinde tanınması gereken ve toplumsal olarak örgütlenmiş bu görünüşün görünüşleridir.

Kendine özgü terimlerle ele alındığında gösteri görünüşün ve tüm insan yaşamının, yani basit bir görünüş olarak toplumsal yaşamın doğrulanmasıdır.

Ancak gösterinin hakikatine isabet eden eleştiri, gösterinin yaşamın gözle görülür yadsınması olduğunu, yaşamın gözle görülür hale gelmiş bir yadsınması olduğunu keşfeder.

Gösteriyi, oluşumunu, işlevlerini ve onu ortadan kaldırma amacı güden güçleri tanımlamak için birbirinden ayrılamaz unsurları yapay olarak ayırt etmek gerekir.

Gösteriyi tahlil ederken belli ölçülerde yine gösteri dilinde konuşulur; kendini gösteride ifade eden bu toplumun metodolojik alanına geçilir.

Ama gösteri, sosyo-ekonomik bir oluşumun bütüncül pratiğinin anlam'ından, onun zaman kullanımı'ndan başka bir şey değildir.

Bu, bizi içine alan tarihsel andır.

Biz Geleceğiz

GELECEK

GÖSTERİ TOPLUMU

GUY DEBORD

12

Gösteri, kendini tartışılmaz ve erişilmez devasa bir olumluluk olarak sunar. "Görünen şey iyidir, iyi olan şey görünür" der, başka bir şey demez.

İlkesel olarak talep ettiği tutum bu edilgen kabullenıştır; ve ortaya çıkışına karşılık verenin olmaması ve görünüş üzerindeki tekeli ile aslında zaten bunu elde etmiştir.

13

Gösterinin temelden totolojik karakteri, araçlarının aynı zamanda da amaç olması gibi basit bir olgudan kaynaklanır.

O, modern edilgenlik imparatorluğunun asla batmayan güneşidir. Dünyanın tüm yüzeyini örter ve ihtişamını sonsuza dek korur.

14

Modern endüstriye dayanan toplum, rastlantısal ya da yüzeysel olarak gösterisel değil, temelde gösteri yanlısı'dır.

Hâkim iktisadın imajı olan gösteride amaç hiçbir şey, gelişme ise her şeydir.

Gösteri, kendinden başka hiçbir şeye varmak istemez.

15

Gösteri, günümüzde üretilen nesnelerin kaçınılmaz süsü, sistemin rasyonelliğinin genel açıklaması olarak ve sayıları giderek artan imaj-nesneleri doğrudan doğruya biçimlendiren ileri bir iktisadi sektör olarak güncel toplumun esas üretimi'dir.

16

İktisadın yaşayan insanları bütünüyle boyun eğdirmesi ölçüsünde, gösteri de onları kendine tabi kılar.

Gösteri, bizzat kendisi için gelişen iktisattan başka bir şey değildir.

O, şeylerin üretiminin sadık yansıması ve üreticilerin aslına bağlı olmayan nesneleştirilmesidir.

17

İktisadın toplumsal yaşam üzerindeki tahakkümünün ilk aşaması, bütün insan gerçekleştirimlerinin tanımlanmasında var olmak'tan sahip olma'ya geçen bariz bir bayağılaşmaya yol açmıştır.

Toplumsal yaşamın, iktisadın birikmiş sonuçları tarafından bütünüyle işgal edildiği bugünkü aşama ise sahip olmak'tan gibi görünmek'e doğru genel bir kaymaya neden olmuştur; öyleki bütün fiilî "sahip olmak"lar dolaysız itibarlarını ve nihai işlevlerini bu "gibi görünmek"ten almak zorundadırlar.

Aynı zamanda tüm bireysel gerçeklikler, doğrudan doğruya toplumsal güce bağımlı olan ve onun tarafından biçimlenen toplumsal gerçeklikler haline gelmiştir.

Bu durumda, bireysel gerçek, ancak kendisi değilse, ortaya çıkmasına izin verilir.

18

Gerçek dünyanın basit imajlara dönüştüğü yerde basit imajlar gerçek varlıklar ve hipnotik bir davranışın etkili motivasyonları haline gelir.

Artık doğrudan doğruya algılanamayan dünyayı uzmanlaşmış farklı dolayimlarla gösterme eğilimi olarak gösteri, görmeyi doğal olarak insanın ayrıcalıklı duyusu -ki eski dönemlerde bu ayrıcalık dokunma duyusunundu- kabul eder; en soyut ve en aldanabilir duyuyu olan görme güncel toplumun genelleştirilmiş soyutlamasına denk düşer.

16

İktisadın yaşayan insanları bütünüyle boyun eğdirmesi ölçüsünde, gösteri de onları kendine tabi kılar.

Gösteri, bizzat kendisi için gelişen iktisattan başka bir şey değildir.

O, şeylerin üretiminin sadık yansıması ve üreticilerin aslına bağlı olmayan nesneleştirilmesidir.

17

İktisadın toplumsal yaşam üzerindeki tahakkümünün ilk aşaması, bütün insan gerçekleştirimlerinin tanımlanmasında var olmak'tan sahip olma'ya geçen bariz bir bayağılaşmaya yol açmıştır.

Toplumsal yaşamın, iktisadın birikmiş sonuçları tarafından bütünüyle işgal edildiği bugünkü aşama ise sahip olmak'tan gibi görünmek'e doğru genel bir kaymaya neden olmuştur; öyleki bütün fiilî "sahip olmak"lar dolaysız itibarlarını ve nihai işlevlerini bu "gibi görünmek"ten almak zorundadırlar.

Aynı zamanda tüm bireysel gerçeklikler, doğrudan doğruya toplumsal güce bağımlı olan ve onun tarafından biçimlenen toplumsal gerçeklikler haline gelmiştir.

Bu durumda, bireysel gerçek, ancak kendisi değilse, ortaya çıkmasına izin verilir.

18

Gerçek dünyanın basit imajlara dönüştüğü yerde basit imajlar gerçek varlıklar ve hipnotik bir davranışın etkili motivasyonları haline gelir.

Artık doğrudan doğruya algılanamayan dünyayı uzmanlaşmış farklı dolayimlarla gösterme eğilimi olarak gösteri, görmeyi doğal olarak insanın ayrıcalıklı duyusu -ki eski dönemlerde bu ayrıcalık dokunma duyusunundu- kabul eder; en soyut ve en aldanabilir duyuyu olan görme güncel toplumun genelleştirilmiş soyutlamasına denk düşer.

GÖSTERİ TOPLUMU

Fakat gösteri, sadece bakışla özdeşleştirilemez; bakış, duymayla birlikte olsa bile.

Gösteri, insanların etkinliklerine tabi olmayan, insanların yapıp ettikleri tarafından yeniden ele alınamayan ve düzeltilemeyen şeydir.

O, diyalogun karşıtıdır.

Bağımsız temsil'in olduğu her yerde gösteri kendini yeniden yaratır.

19

Gösteri, görme kategorilerinin hâkimiyetindeki bir etkinlik anlayışı olan Batılı felsefe projesinin tüm zayıflığı'nın mirasçısıdır; üstelik bu düşüncenin sonucu olan açık seçik bir teknik rasyonelliğin sürekli yayılması üzerine kuruludur.

Gösteri, felsefeyi gerçekleştirmez, gerçekliği felsefeleştirir.

Spekülatif evrende değerini yitirmiş olan şey, herkesin somut yaşamıdır.

20

Ayrılmış düşüncenin gücü ve ayrılmış gücün düşüncesi olarak felsefe, teolojii asla kendi başına aşamamıştır.

Gösteri, dinsel yanılsamanın yeniden maddî yapılanmasıdır.

Gösteri tekniği insanların kendilerinden kopmuş olan güçlerini yerleştirdikleri dinsel bulutları dağıtmamıştır: Onları sadece dünyevî bir temele yeniden bağlamıştır.

Böylece, en dünyevî yaşam donuk ve nefes alınamaz hale gelmiştir.

Artık yaşam mutlak reddini, sahte cen netini gökyüzüne havale etmeyip, bunları kendi içinde barındırmaktadır.

Gösteri, insan güçlerinin ötede bir yerlere sürgün edilmesinin teknik anlamda gerçekleştirilmesidir; insanın içinde tamamlanan bir bölünmedir.

GUY DEBORD

GÖSTERİ TOPLUMU

Zorunluluk toplumsal olarak düşlendiği ölçüde düş zorunlu hale gelir.
Gösteri sonuçta uyuma arzusundan başka bir şey ifade etmeyen zincire vurulmuş modern toplumun gördüğü kötü düştür.

Gösteri, bu uykunun bekçisidir.

21

Modern toplumun pratik gücünün kendinden koparak gösteride bağımsız bir imparatorluk kurmuş olmasını açıklayacak tek şey, bu güçlü pratiğin iç tutarlılıktan yoksun olmaya devam etmesi ve kendisiyle çelişik kalması olgusudur.

22

Gösterinin kökeninde yatan şey, en eski toplumsal uzmanlaşma, yani iktidarın uzmanlaşmasıdır.

Dolayısıyla, gösteri bütün diğerleri adına konuşan uzmanlaşmış bir etkinliktir.

Gösteri, bütün diğer ifadelerin yasaklandığı hiyerarşik toplumun kendisi karşısındaki diplomatik temsilidir.

Burada en modern olan aynı zamanda en arkaik olandır.

23

Gösteri, mevcut düzenin kendisi hakkında verdiği kesintisiz söylev, onun övgü dolu monoloğudur.

Yaşam koşullarının totaliter yönelimi döneminde iktidarın kendi portresidir.

Gösteri ilişkilerindeki fetişist katıksız nesnellik görünüşü, bu ilişkinin insanlar ve sınıflar arasındaki ilişki olma özelliğini gizler: Sanki ikinci bir doğa kaçınılmaz yasalarıyla çevremize hükmediyormuş gibidir.

GUY DEBORD

GELECEK

Yazıları

**SİVİL TOPLUM VEBASI VE
ORTA SINIF MEMNUNİYETSİZLERİ**

MIGUEL AMORÓS

Ekonomi ve politikanın yakından ilişkili olduğu temel bir gerçektir.

Bu ilişkinin mantıksal sonucu olarak, fiili politikaların temelde ekonomik olması gerekir: pazar ekonomisinin de bir pazar politikası vardır. Dünya pazarlarını yöneten güçler, hem iç hem dış politikalara ilişkin devlet üzerinde fiili baskı uygular.

Bu baskı, ülke düzeyinde olduğu gibi yerel düzeyde de aynı şekilde uygulanır. Bu baskıyı uygulayabilmelerini sağlayan şey şudur: ekonomik büyüme, kapitalizmin politik istikrarı için gerek ve yeter şarttır.

Kapitalizmdeki parti sistemi, ekonomik gelişme hızıyla uyumlu olarak serpilir. Gelişme vites artırdığında politika genelde iki-partili sistem biçimini alır. Gelişme durakladığında politik panorama, sanki bir homeostatik mekanizmaya bağlanmışçasına çeşitlenir.

Kökeni emeğin sömürülmesine dayanan, toplumsal bir ilişki olan kapital, insanın tüm eylemlerini ve her alanını gasp etti: kültür, bilim, sanat, günlük hayat, dinlence, politika...

Toplumun köşe bucak nesi varsa metalaştırılmış olması, hayatın kendisinin, her yönüyle ticari standartlara göre işlemesi demektir, başka bir deyişle, hayatın her yönü kapitalizmin mantığıyla yönetiliyor demektir. Bu özelliklere sahip bir pazar toplumunda, kelimenin klasik anlamıyla sınıf (çatışma halindeki ayrı dünyalar) yoktur.

Birbirinden farksız ve uysal bir kitlenin içinde, sermaye sınıfının - burjuvazinin- sınırının nerede başladığı belirsizdir. İdeolojisi ise genele yayılmıştır ve sınıf farklarına rağmen bütün davranışlar buna göre düzenlenir. Sınıflar arasındaki sınırların bulanık olması, bu özel durumda, toplumsal eşitsizliğin azalması nedeniyle değildir;

Tam tersine, toplumsal eşitsizlik daha da artmasına karşın paradoksal bir şekilde algılardaki netliği azalır ve bunun sonucunda gerçek mücadelecilik seyrekleşir.

Burjuva yaşam tarzı, burjuva olmayan sınıflara sızdı ve radikal değişim arzusunu sulandırıyor. Ücretli çalışanlar başka bir yaşam şekli ya da başka tür bir toplum istemiyorlar, ya da istedikleri en fazla, var olan toplumun içinde daha iyi bir pozisyon yani daha fazla alım gücü.

Şiddetli çatışma hali, uç bölgelere taşındı: artık en büyük çelişkilerin temelinde sömürü değil, dışlama var.

Tarihsel ve toplumsal dramın oyuncularını artık pazarda sömürülenler değil, kovulanlar ya da pazardan ayrılmayı seçenler: "sistemin" dışında konumlanan ve genelde ona zarar verecek şekilde hareket edenler. Kitle toplumu standart ama son derece hiyerarşik bir toplumdur.

Onun hakim tepelerindeki kadrolar, bir mülk ve rant sahipleri sınıfı değil, tam bir idareciler sınıfı oluşturan üst düzey yöneticilerdir. Yani güç, kişinin sahip olduklarından değil kişinin görevinden gelir.

Karar süreci, toplumsal hiyerarşinin en yüksek kademelerinde yoğunlaşırken; baskılar, genelde güvencesiz iş ve dışlanma yoluyla, toplumsal hiyerarşinin en alt kısmını ezer. Ara kademeler ne ezilmenin acısını hissederler, ne de bununla ilgilenirler, sadece kabullenirler.

Fakat ekonomik kriz dönemlerinde ezici güçler toplumsal terazide yükselirken onları aşağı çeker. Daha sonra, orta sınıflar denilen bu tabakalar, parti sisteminin temelini oluşturan duyarsızlıklarından uyanırlar, toplumsal hareketleri kirletirler ve yeni ittifaklar ve partiler biçiminde politik girişimlerde bulunurlar.

Amaçları hiç kuşkusuz, proletaryanın kurtuluşu, ya da özgür üreticilerden oluşan özgür bir toplum değildir. Çok daha yavan hedefleri vardır, çünkü elde etmek istedikleri şey sadece orta sınıfı kurtarmaktır, yani onu proletaryalaştırmaktan kurtarmak.

Kapitalizmin coğrafi ve toplumsal genişlemesi, üretim sürecinin örgütlenmesiyle ilişkili ücretli emek sektörlerinin genişlemesine, ekonomide üçüncü sektörün gelişmesine ve toplumsal yaşamın profesyonelleşmesine ve devletçi bürokratikleşmeye yol açar: memurlar, danışmanlar, uzmanlar, teknisyenler, beyaz yakalı idari kadrolar, gazeteciler, serbest meslek sahipleri, vb.

Statüleri, üretim araçlarının sahipliğinden değil, akademik eğitimlerinden gelir. Klasik sosyal demokrasi, bu yeni "orta sınıfları", ılımlı reformcu politikaları mümkün kılan bir denge unsuru olarak algıladı ve tabii ki bu sınıfların daha da gelişmesi, küreselleşme sürecinin çok zorlukla karşılaşmadan en yüksek düzeyine erişmesine izin verdi. Öğrenci sayısının katlanarak artması bu sınıfların gelişiminin anlamlı bir göstergesi; üniversite mezunları arasındaki işsizlik eğitimlerinin değer kaybettiğini ortaya koydu ve birdenbire proletaryalaştıklarını gösterdi.

Buna verdikleri cevap, tabii ki, doğalarına tamamen yabancı olan, anti-kapitalist bir karakter değil, geçmişteki sosyal demokrat reformculuğa ateşli bir bağlılıkla birlikte politik sahnenin ılımlı bir revizyonu oldu. Orta sınıf, modern bilinçsizliğin tam ortasında dururken, bu haliyle, kendi özel durumuna kafa yormuyor; kendi gözünde, durumu evrensel.

Her şeyi, krizin etkisiyle numarası artan gözlüğünden görüyor. Onun anlayışında herkes orta sınıf ve herkes kendini ifade etmek için düşünürlerinin onlara sağladığı prefabrik dili kullanmak zorunda.

Politikası ise, herkes vatandaş, yani bir seçmen toplumunun üyesidir ve herkes coşkuyla, seçimlere ve seçmen katılımını mobilize eden teknik mekanizmaya katılmalıdır: bir yanda post-modern ideolojik az gelişmişlik, diğer yanda teknolojik-donanımlı parlamenter az gelişmişlik.

Dünya görüşü, taraftarlarının toplumsal çelişkileri sınıf mücadelesi olarak görmesini engeller; onlara göre, böylesi çelişkiler varlıkların hatalı dağıtılmasından kaynaklanır; bu sorunun çözümü devletin elindedir ve bu yüzden orta sınıfı en iyi temsil eden siyasi oluşumların politik hegemonyasına bağlıdır.

Orta sınıf politik kimliğini kapitalizme karşı değil, "kast"a, yani devleti babasının çiftliği yapan siyasi oligarşiye karşı yeniden oluşturur. Diğer çürümüş kesimler, bankerler, emlak müteahhitleri ve sendika liderleri ikinci seviyeye düşer.

Orta sınıfın özelliği korkak olmasıdır; onu hareket ettiren korkudur; kendinden emin ve sakin olmasının yanı sıra, hırs ve gösteriş özellikleri de bulunur.

Sınıf coşkusu parlamentarizm içinde tamamen tükenir; vermeyi düşündüğü tek kavga seçim kavgasıdır çünkü planlarında, korkularının kaynağı olan iktidarla karşılıklı cepheleşmeye yer yoktur ve ilk önceliği 2008 öncesi statüsünü geri kazanmaktır. İşçi sınıfı toplumları sermaye tarafından yok edildiğinde, "vatandaşlık" kavramı yedek bir kimlik sunar.

Vatandaş, oy hakkına sahip bir varlıktır ve görünüşte düşmanları ne sermaye ne de devlettir. Onun düşmanları, çaresizlikle kuşatılmış orta sınıfın devlet kurumlarına doğru yürüyüşünün önünde duran en büyük engel olan eski çoğunluk partileridir.

MIGUEL AMORÓS

Fakat küresel pazarın kötü davrandığı orta sınıfın ideolojisi olan sivil toplum ideolojisi, sadece işçiciliğin bir çeşidi olmanın ötesinde; burjuva radikalizminin post-modern çeşididir ve bu yüzden toplumsal gerilemenin öncü koludur. Toplumsal imajı yararına bile olsa, modası geçmiş kabul ettiği anti-kapitalizm içinde yer almaz, onun yerine az çok popülist türde bir sosyal liberalizmi benimser.

Çünkü her ne kadar, dışlanma riski olan ama otonom hareket edemeyecek kadar yönlerini şaşırılmış kitleleri ve sivil toplumun ekonomi ve devletin dışında yeniden örgütlenmesini dayatamayacak kadar zayıf toplumsal hareketleri desteklemek onların yararına olsa da, sivil toplum ideolojisinin özü, orta sınıfların düşüşü ve orta sınıfın gerçek arzularıdır.

Bu anlamda, IU, MC ve IC ^[1] ile başarısızlığa uğrayan neo-Stalinizm'inin halefi ve mirasçısı olan sivil toplum ideolojisi; kendine özgü bazı otoriter antikalıkları koruyup kimlik oluşturmak için şu ya da bu sembolü kullanmasına karşın yok olmayan aşağılık komplekslerine ve liderlik arzularının hüsrana uğramasına rağmen devam etmekte.

Sivil toplum programı, bir sonradan görme programıdır: son derece esnektir, ilkelerin önemi yoktur; stratejisi bilinçli bir şekilde çıkarıcıdır, çünkü neredeyse bütün işsiz siyasi maceracıları kullansa da, saflarını dolduranlar genelde siyaset sahnesinde yeni, sadece kısa vadeli hedefleri olan kariyer sahipleridir.

Sivil toplum programlarının hiçbirinde, yaşamın araçlarının toplumsallaşması, öz-yönetimin genelleşmesi, siyasi uzmanlaşmanın engellenmesi, mahalle meclisleri, komünal sahiplik ya da bölge nüfusunun dengeli dağılımı çağrıları yok.

Sivil toplum partileri ve ittifakları basitçe, kemikleşmiş tabanını genişletecek şekilde, "zenginliğin" yeniden dağıtılması çağrısı yapıyor, yani güvencesiz işçiliğin önüne geçmek ve işsiz üniversite mezunlarının büyük kısmının iş gücüne katmak için belli kurumlara bütçeden pay ayrılması konusunda ajitasyon yapıyor; bu niyetler hiçbir şekilde geçmişle bağını koparma tehdidi içermiyor.

Siyaset arenasına düşman olarak bile girmiyorlar; 1978 anayasasını değiştirmek konusundaki söylemleri samimi değil.

Daha ringe ayak basmadılar ama bolca gerçekçilik ve ılımlılık gösteriyorlar, küfür ettikleri "kast"a köprüler kuruyor, partilerinin bazılarıyla anlaşma bile yapıyorlar. Örgütler olarak birleşip medyada yeterince etki sahibi oldukları zaman, bir sonraki adımda, var olan sistemi eskisinden daha net ve etkili şekilde yönetecekleri gerçeğinin farkındalar.

İstikrarı bozacak hiçbir önlemi onaylamıyorlar çünkü sivil toplum hareketinin liderleri, devlet gemisinde dümene geçtikleri zaman ekonominin daha düzgün gelişeceğini göstermek istiyorlar. Kendilerini ekonominin kurtuluşu için umut olarak sunmak zorundalar ve bu yüzden projeleri, ilerlemeyi üretkenlik olarak tanımlıyor, yani kalkınmacı. Bu yüzden, vergi sistemindeki reformlar ya da çevresel kaynakların yoğun sömürüsü yoluyla elde edilecek bile olsa, istihdam yaratacak, gelir dağılımını yeniden düzenleyecek, ihracatı artıracak olan endüstriyel ve teknolojik büyümeyi savunuyorlar. Bu öneriler söylenebilecek en hafif şey, yaratılacak olan işlerin toplumsal olarak faydasız olacağı ve gerçek ihtiyaçları karşılamayacağı.

Politik gerçekçiliklerini tamamlayan ekonomik gerçekçiliğin buyruğu altındalar: politikanın dışında hiçbir şey ve pazar dışında hiçbir şey — her şey pazar için. Ulusalıcı türleri dâhil, sivil toplum hareketinin görece yükselmesi, ekonomik krizin şiddetlendiğini gösteriyor. Ancak bu yükseliş, toplumsal ayrışmayı derinleştirerek örgütlü protesto hareketine yol açmak şöyle dursun, ezenleri saklayıp örtbas ederek yalancı bir muhalefetin ortaya çıkıp gelişmesini sağladı. Bu muhalefet, tahakküm sistemini sorgulamak bir yana, onu destekleyip güçlendiriyor: yarı yolda durdurulan bir kriz. Yine de, toplumun ezilmesi ve yabancılaştırmayı çok şiddetli ve uzun vadede politik meseleler olarak kamufle edemeyip toplumsal meseleler olarak ortaya çıkacaklar.

Toplumsal meselelerin patlaması, gerçek toplumsal mücadelenin geri dönüşüne bağlıdır. Medyaya ve politikaya yabancı olan bu mücadele, yerinden yurdundan en çok koparılan kesimlerin içinden doğan inisiyatiflerle doludur. Bu kesimler, kendilerini orta sınıfın gemisine bağlayan ipleri kesmeye ve doğayla ilgili burjuva ön yargılarını bir kenara bırakmaya karar verdiklerinde kaybedecek pek bir şeyi olmayanlardır.

Fakat bugün, potansiyel olarak sistem karşıtı kesimler tükenmiş ve otonom olarak örgütlenemiyor gibi görünüyor. Bu yüzden sivil toplum hareketi alt kademelerde at koşturuyor ve mevcut kurumların kapısını tıklatarak girmek için izin istiyor.

GELECEK

Yazıları

**KÜLTÜREL KRİZİN
ÜSTESİNDEN GELMEK**

OTTO GROSS

KÜLTÜREL KRİZİN ÜSTESİNDEN GELMEK

Bilinçdışının psikolojisi devrim felsefesidir: yani, olması gereken budur çünkü ruhta isyanı körükler ve bireyselliği kendi bilinçdışının bağlarından kurtarır.

Devrimin aydınlanma çalışması olduğu için, bizi içsel olarak isyana muktedir kılmak üzere tasarlanmıştır.

Yakın geleceği dolduracak olan tüm değerlerin eşsiz yeniden değerlendirilmesi, Nietzsche'nin ruhun zulmü üzerine düşüncesi ve Freud'un sözde psikanalitik tekniği keşfetmesiyle, içinde bulunduğumuz bu zamanda başlar.

İkincisi, bilinçdışını deneysel bilgi için özgürleştirmeyi ilk kez mümkün kılan pratik bir yöntemdir: yani, kendimizi tanımamız mümkün hale gelmiştir.

Bununla birlikte, kişinin kendisi ve diğer insanlar hakkında gerçek bilgiyi arama ahlaki zorunluluğuna dayanan yeni bir etik doğar.

Bu yeni yükümlülüğün en bunaltıcı yanı, şu ana kadar her şeyden daha önemli olan şu soru hakkında hiçbir şey bilmediğimizi varsayan gerçeği kavramaktır.

Kendi varlığımızda, iç yaşamımızda, kendi varlığımızda ve diğer insanların varoluşunda neyin özsel, esas olduğu sorusu.

Hatta bunları sorgulayacak bir konumda bile olmadık.

Öğrendiğimiz şey, bugün olduğumuz gibi, her birimizin, ruhsal kişiliğimizin kucakladığı bütünün yalnızca küçük bir kısmına sahip olduğumuz ve onu kendimize ait olarak kabul ettiğimizdir.

İstisnasız her psişede, işlevsel bütünün birliği, bilincin birliği ikiye bölünmüştür; kendisini kendinden ayırmış ve bilincin rehberliğinden ve denetiminden, özellikle kendisine yönelik her türlü öz-gözlemden ayrı kalarak varlığını sürdüren bir Bilinçdışı vardır.

Freudcu yöntem ve önemli sonuçları hakkındaki bilginin zaten yaygın olduğunu varsaymalıyım. Freud'dan beri, zihinsel yaşamımızdaki uygunsuz ve yetersiz her şeyin, duygusal içeriği içimizde yoğun bir çatışmayı tetikleyen içsel deneyimlerin sonucu olduğunu anlıyoruz.

OTTO GROSS

KÜLTÜREL KRİZİN ÜSTESİNDEN GELMEK

Bu deneyimler yaşandığında -özellikle erken çocukluk döneminde- çatışma çözümsüz görünüyordu ve bilinçli egonun bildiği içsel yaşamın sürekliliğinden dışlanmışlardı.

O zamandan beri, bizi bilinçdışından kontrol edilemez bir şekilde yıkıcı ve muhalif bir şekilde motive etmeye devam ettiler.

Bastırmaların ortaya çıkmasında gerçekten belirleyici olanın, cinsel dürtüyle olan ilişkisinden ziyade, içsel çatışmada yattığına inanıyorum.

Cinsellik, kendi başına olmasa da, irade ve gerçeklikle ilgili değerli her şeyle çözümsüz bir çatışma içinde duran bir cinsel ahlakın nesnesi olarak, sonsuz sayıda içsel çatışmanın evrensel güdüsüdür.

Öyle görünüyor ki, en derin düzeyde, bu çatışmaların gerçek doğası her zaman genel ilkeye, kişinin kendisine ait olanla ötekine ait olan arasındaki, doğuştan bireysel olanla bize telkin edilen, yani bize öğretilen ya da zorla kabul ettirilen arasındaki çatışmaya kadar izlenebilir.

Bireyselliğin çoğunluk ile çatışması, kendi içimize kadar işlemiş olan bu çatışma, başka hiçbir zaman diliminde olmadığı kadar çocukluk dönemine aittir.

Trajedi, kişinin bireyselliği ne kadar zenginleşirse, kendine özgü doğası da o kadar güçlenir.

Telkin ve müdahaleye karşı koyma kapasitesi koruyucu işlevini ne kadar erken ve yoğun bir şekilde yerine getirmeye başlarsa, öz-bölücü çatışma da o kadar erken ve yoğun bir şekilde derinleşip şiddetlenir.

Kurtarılması gereken tek doğalar, bireyselliğe yatkınlığın o kadar zayıf geliştiği ve direnme yeteneğinin o kadar az olduğu, sosyal çevreden gelen telkin baskısı ve yetiştirilme tarzının etkisiyle, deyim yerindeyse köreldiği ve tamamen yok olduğu doğalardır (yol gösterici güdülerini nihayetinde tamamen yabancı, dikte edilmiş değerlendirmeye ve tepki alışkanlıkları kalıplarından oluşan doğalar).

KÜLTÜREL KRİZİN ÜSTESİNDEN GELMEK

Bu tür ikinci sınıf karakterlerde, belli bir görünür sağlık, yani tüm ruhun, daha doğrusu ruhtan geriye kalanların huzurlu ve uyumlu bir şekilde işleyişi korunabilir.

Öte yandan, çağdaş normal durumların bir şekilde üstünde olan her birey, mevcut koşullar altında, kendi bireysel sağlığını, yani doğuştan gelen bireysel karakterinin en yüksek olanaklarının tam ve uyumlu gelişimini ilgilendiren patojenik bir çatışmadan kaçabilecek durumda değildir.

Tüm bunlardan açıkça anlaşılıyor ki, bu tür karakterler, kendilerini dışarıdan nasıl gösterirlerse gösterebilirler -ister yasalara ve ahlaka aykırı olsunlar, ister bizi ortalamanın üstüne çıkarsınlar, ister içsel olarak çöküp hastalansınlar- insanların ortadan kaldırmaya çalıştığı rahatsız edici istisnalar olarak tiksinti, saygı veya acımayla algılanmışlardır.

Bugün bile, bu insanları sağlıklı, savaşçı, ilerici olarak onaylama ve onlardan ve onlar aracılığıyla öğrenme talebinin olduğu anlaşılacaktır.

Tarihteki hiçbir devrim, bireysellik için özgürlük sağlamayı başaramadı.

Her seferinde yeni bir burjuvazinin habercisi olarak etkisizce ortadan kayboldular ve insanların genel kabul görmüş koşullar altında kendilerini yeniden kurma, normal olma arzusuna son verdiler.

Dünün devrimcisi otoriteyi kendi içinde taşıdığı için çöktüler.

Ancak şimdi, tüm otoritenin kökünün ailede yattığını, sanat ve otoritenin birleşiminin, bugün hâlâ bize meydan okuyan ataerkil ailede görüldüğü gibi, her bireyselliği zincirlerle bağladığını fark edebiliyoruz.

Gelişmiş kültürlerde kriz dönemleri, evlilik ve aile bağlarının gevşemesiyle ilgili şikayetlerle her zaman karşılaşmıştır.

Ancak insanlar, bu "ahlaksız eğilim" içinde, insanlığın yaşamı onaylayan ahlaki kurtuluş çılgınlığını asla duyamadılar.

Her şey mahvoldu ve battı; asli günahtan, yani kadınların çocukları uğruna köleleştirilmesinden kurtulma sorunu çözümsüz kaldı.

Hayatın egemen düzenlemesini yürüten kişilerin artık cevaplar ve olumlu tasarımlara bile kalkışmaması çarpıcı bir gerçektir. En çok üzerinde durulan konular (örneğin Küresel Isınma) basitçe göz ardı edilir, Kamu hakkında propaganda (pazar artı yalnızlaşma), Özgürlük (tümünden gözetim toplumu) Amerikan Rüyası!

Ciddiye alınması beklenemeyecek denli yanıltıcıdır. Sahlins'in işaret ettiği gibi, toplumlar karmaşık hale geldikçe, meydan okumalarla da bir o kadar başa çıkamazlar. Tahmin edilebilirliği korumak, herhangi bir devletin temel endişesidir; bu konudaki yeterliliği görünür biçimde azaldıkça, gerçek destek de azalacaktır.

Birçok araştırma, ekolojik sistemin ani, felaket boyutunda bir yıkımdan çok; devamlı, öngörülebilir bir düşüşe maruz kalmaktan ıstırap çektiğinin daha olası olduğunu gözler önüne seriyor. Yönetme mekanizmaları da koşut bir gelişimin öznesi olabilirler. Önceki zamanlarda tedbir alabilme ihtimali vardı.

Güvenlik vanası: hudut bölgesi, uygarlığın ileri adımına eşlik etti. Kutsal Roma İmparatorluğunun 12.-14. Yüzyıllarda büyük çağda doğuya doğru yayılması, 1500 yıl sonra Yeni Dünya'nın keşfi, 19. Yüzyılın sonuna doğru Kuzey Amerika'nın batı yönünde hareketi. Fakat sistem "yol boyunca yığılan yapılara ipotekli" hale gelir. Biz rehineler ve bütün de hiyerarşik bir orkestra.

Tüm sistem meşgul, sürekli akış halinde; etkileşimler devamlı hızlanan düzeyde meydana geliyor. Yapının neredeyse tümüyle denetimin az çok dışında kalan atama güçleri üzerine kurulduğu bir aşamaya ulaştık. Esas örnek, Güney Amerika'da asıl desteğin solcu rejimler tarafından sağlanmasıdır.

Konu neo-liberal ekonomi politikalarının bir sonucu değil, kendini yöneten sermayenin kolaylaştırılması ve yerli direnişini kendi yörüngesine ataması iktidardaki solun başarıları. Fakat bu taktikler, tekno-sermayenin geleceğini ölümcül bir riske atan, kapsamlı bir içsel katılık olgusuna ağır basmıyorlar.

Kriz adı modernitenin kendisi, onun rastlantısal, biriken ağırlığı. Bugün her rejim, her "çözümün" yalnızca girdaba çeken problemleri derinleştirdiği bu durumun içerisinde.

Daha fazla teknoloji ve daha fazla baskıcı güç, müracaat edilecek tek kaynaklar. İlerlemenin “karanlık yüzü” modern zamanların nihai yüzü olarak su yüzüne çıkmış duruyor. Giddens ve Beck gibi teorisyenler, modernitenin, şu anda toplumun gizli karakterinin felaket olduğu son sınırlarına ulaşıldığını kabul ediyorlar. Basit bir değişim göstermeksizin, yine de umudu elden bırakmıyorlar; her şey iyi olacak.

Örneğin Beck, sanayi ve teknolojik değişimin demokratikleştirilmesi çağrısında bulunuyor- tabii, bunun neden hiçbir zaman gerçekleşmeği sorusundan dikkatle kaçınarak. Bu totalitenin içinde hiçbir mutabakat, mutlu son olamaz ve bunun zıttını iddia etmek net bir şekilde yanlıştır.

Tarih kefarete olanağını tasfiye etmiş gibi görünüyor; ve asıl gidişatı ile eleştirel düşünce olarak geçen şeyi ortadan kaldırıyor. Farkına varılacak ders, ne kadarının yeni ve zekice uygulanabilir bir doğrultuya çevrilebileceğidir. Hiçbir zaman bir tercih anı olmadı; yaşam alanları ve temelleri, endişesizce ancak muazzam bir etki bırakarak, çok çeşitli yollarla algılanamayacak bir biçimde değişir.

Eğer çözüm teknolojide aranacaksa, bu elbette yalnız modern tahakkümü güçlendirir; bu karşımıza çıkan meydan okuyuşun asıl parçasıdır. Modernite etik eylem için mümkün olan faaliyet alanını, potansiyel çıkış noktalarını söküp atarak daralttı. Fakat gerçeklik, kriz arttıkça kendisini bize dayatarak, bir kez daha yakın ve inatçı hale geliyor.

Bu durum istediğimiz her şeyi çürüttüğünden, düşünmek herkesin içini kemiriyor. Bunun bize bağlı olduğunun farkına varıyoruz. Küresel tekno-kültürün çökme olasılığı bile bizi, nihai potansiyel rollerimizin ve yıkım makinesini durdurma sorumluluğumuzun farkındalığından uzaklaştırmamalı. Pasiflik, mağlup bir tutuma benzer şekilde kurtuluşu sağlayamaz. Hepimiz yaralıyız ve çelişkili bir biçimde bu yabancılaşıma komünalliğin temeline dönüşüyor.

Travma geçirenlerin buluşması şekilleniyor belki de, ruhani bir akrabalığı canlandırmayı talep ediyor.

Çünkü hala anlık olarak hissedebiliyoruz, bize hükmedenler bizlerden daha kolayca rahat edemeyecekler.

GELECEK

Yazıları

GÜNÜ ELE GEÇİRİN - 1

JOHN ZERZAN

Modern yaşamın süratle artan bedeli hayal edebileceğimizden çok daha kötü. Yaşamın dokusunu ve şeylerin tüm duygusunu değiştirerek, başkalaşım ileriye doğru hücum ediyor.

Çok uzak olmayan geçmişte, bu yalnızca kısmi bir değişiklik iken; şimdi Makine, hayatlarımızın merkezine her geçen gün daha da fazla nüfuz ederek, kendi mantığından hiçbir kaçısa izin vermeden üzerimize kapanıyor. Tek durağan devamlılık, bedeninin emsalsiz yollarla korunmasız hale gelen devamlılığı ola gelmiştir.

Şu anda, Furedi'ye göre açıkça panik boyutuna varan bir yüksek kaygı kültüründe yaşıyoruz. Postmodern nutuk, bir yüzü kaçınılmaz olarak sistematik terk edilmişliğe varan çilenin dile getirilişini bastırıyor. Dejeneratif hastalıkların belirginliği, sanayi toplumu içinde hayatı olumlayıcı ve sağlıklı her şeyin kalıcı tahribatı ile dondurucu bir koşutluk yapıyor. Hastalıklar belki sanayi toplumunun ilerleyişi içerisinde yavaşlatılabilir, ancak tamamıyla bir iyileşme -öncelikle koşulları yaratan- bu bağlamda hayal dahi edilemez.

Yaptığımız tek şey, tamamen ölü olsa da, insan topluluğunun özlemini çekmek. McPherson, Smith-Lovin ve Brashears bize, 19 yıl önce tipik bir Amerikalının 3 tane yakın arkadaşı olduğunu, şimdi ise bu sayının 2ye indiğini söylüyorlar. Bunun yanı sıra, yaptıkları ulusal çalışma, güvendiği bir kişi ya da arkadaşı olmayan kişi sayısının üç katına çıktığını ortaya koyuyor.

Tekno-kültür - ve onun övündüğü "bağlantısallığı"- boyuna yalıtkanlığı, tek başınalığı ve anlamsızlığı daha da büyüttükçe, nüfus sayımı sonuçları tek kişilik hane sayısında keskin bir yükseliş olduğunu gösteriyor. Japonya'da "insanlar adeta seks yapmıyorlar" ve intihar oranları süratle artıyor. Hikikimori, ya da kendini tecrit etme, kendi odalarında yıllarca yaşayan bir milyonu aşkın kişiyi buluyor.

Tekno-kültürün en çok geliştiği yerler aynı zamanda, stres, depresyon ve kaygı düzeylerinin en yüksek olduğu yerler oluyor. İçsel ya da dışsal gerçeklik mümkün kıldığı sürece, sorular ve fikirler dünyada güncelleşebiliyorlar. Kıyamete doğru ilerleyen şu anki durumumuz yanlışlanamaz bir gerçeklik sergiliyor.

Yeni ivedi sorular ve hiçbir cevap sağlamayan bir bütünlüğün -küresel uygarlık- kafa kafaya çarpışmasına yöneldik. Hiçbir gelecek sunmayan ancak bu gerçeği kabul ettiğinin hiçbir işaretini vermeyen bir dünya, gezegen üzerindeki tüm canlıların hayatları, sağlıkları ve özgürlükleriyle birlikte kendi geleceğini de tehlikeye atıyor.

Uygarlığın egemenleri her zaman, tahakkümün her biçimiyle zirvesini hedef almayı seçerek, farkında oldukları yaşamın sonu için hazırlamaları gereken uzak şansların tümünü çarçur etmişlerdir. Ekolojik intihar olduğu kadar kitlesel bir biçimde insanlıktan çıkaran ve uygarlığın kendi başlıca kurumlarından kökenlen, büyüyen krizin derinliği bazıları tarafından açıkça biliniyor.

Aydınlanmanın ve modernizenin şüpheli sözleri, uygarlık olarak bildiğimiz ağırbaşlı hatanın zirvesini temsil eder. Bu Düzenin tanımlanan ve sürdürülenden feragat edeceğine ve onun çok sayıdaki ideolojik destekçilerinin bu gerçeklerle yüzleştğine dair açıkça ufak bir olasılık olduğuna dair bir umut yok. Eğer, resmi olarak olmasa da genişçe tahmin edilen bu süreç, yani uygarlığın çöküşü çoktan başladıysa, saltanat süren bütünlüğün yaygın bir reddinin ve tek edilişinin temelleri olabilir.

Kesinlikle, bunun katılığı ve inkarı daha önce görülmemiş boyutta, süratle ortaya çıkabilecek bir kültürel değişimin zeminini hazırlayabilir. Elbette, kemikleşmiş ancak kırılabilir ve ölümcül bir biçimde çatlamış bu sistemden kopacak bir paradigma değişimi kaçınılmaz olmaktan da öte.

Diğer ana olasılık ise, çok fazla insanın her zamanki nedenlerle (korku, tembellik, işlenmiş yetersizlik vs.), yalnızca çöküşle başa çıkmayı denemek dışında yapılacak hiçbir şey kalmayacağı kadar geç olana dek, gerçeği pasifçe olduğu gibi kabul edecekleridir.

Bir şeylerin yanlış olduğuna dair tam gelişmemiş ve bireysel de olsa; derin, içsel bir tedirginlikten ve çoğu zaman anlık bir acıyla kamçılanarak büyüyen bir farkındalığın sözünü etmeye değer. İşte bu, fırsatın bulunduğu yerdir. Bu kuşkusuzca gelişen yeni bakış açısından bir tür olarak karşımıza çıkan şeyle yüzleşme ve gezegenin hayatta kalmasının karşısına dikilen engelleri kaldırma işini buluyoruz.

En azından, çeşitli biçimlerde, böyle bir yargılama, yıkım ve evcilleştirme her şeyi boğmadan önce bu ölüm makinesini ortadan kaldırabilir. Önceden kaybedilmiş olan şeyler, bugünkü kötü durumumuzu anlamaya yardımcı olsa da; şu anda, şimdiye dek olandan çok daha geniş bir anlamda boyun eğdirilmiş bir haldeyiz.

Süatle yayılan tekno-dünya kuşatması hayatlarımızın her alanında, daha da derin bir denetime doğru hareketi telkin ediyor. Adorno'nun 1960lardaki değerlendirmesi geçerliliğini halen koruyor: "Neticede sistem öyle bir noktaya -toplumsal ipucunu sağlayan sözcük "bütünleşmedir"- varacak ki tüm anların diğer tüm anlara evrensel bağlılığı nedensellik konuşmalarını hükümsüz bırakacak. Yekpare bir toplum içinde neyin neye neden olduğunu aramak saçmalıktır. Yalnızca toplumun kendisi bir neden olarak kalır."

Her alternatifi içinde eriten ve geri dönülmez gibi görünen bir bütünlük(totalite). Totaliter. Kendi kendisinin gerekçesi ve ideolojisi.

Bizim reddimiz, tüm bunları yürürlükten kaldırmaya yönelik çağrımız daha da az protesto ya da savunuyla karşılaşılıyor. Temeldeki cevap az çok şu satırlarda: "Evet görüşünüz güzel, doğru, geçerli; ama bu gerçeklik hiçbir zaman yok olup gitmeyecek." Canavarlaşmaya karşı sözüm ona zaferlerin hiçbirisi, dünyayı hiç değilse kendi türümüz için bile daha güvenli bir hale getiremedi.

Tüm devrimler yalnızca tahakkümü güncelleyerek, gerginleştirdi. Çeşitli politik kanaatlerin yükselişi ve düşüşüne rağmen, kazanan her zaman üretim oldu, teknolojik sistemler hiçbir zaman geri adım atmadılar, yalnızca geliştiler.

Makine kendi işlemesi için ihtiyaç duyduğu sürece, bizler özgür ya da otonom olabildik. Bu sırada, her zamanki gerzekçe gerekçeler devam ediyor. "Teknolojinin kendisini yaşam biçimi haline getirmeden, belirli teknolojileri kullanmakta özgür olmalıyız". "Dijital teknolojilerle yaratılmış dünyalar, onların oyunlarını oynamayı tercih ettiğimiz kapsamda gerçektir."

Mutlak güç ve modernitenin işleyişiyle ilgili bazı bitmek bilmeyen yanılsamalarla birlikte, Makine kötüleşen ihtimallerle karşılaşılıyor.

İyileşmek için derin ihtiyacımız, bir alt üst edişin gerçekleşmek zorunda olması anlamına geliyor. Her şey, felaketi tüm düzeylerde yaratarak, "yalnızca devam ediyor". İnsanlar, her şeyin yalnızca devam etmesinin aslında kıyamet olduğunu anlamaya başlıyorlar.

Melissa Holbrook Pierson bunu, şu şekilde ifade etti: "Birden şu anda yakaladı, tuhaf biçimde kavranması kolay. Acımasızca, Büyük Elveda'ya doğru ilerliyoruz. Bu resmi! Düşünülemez olan düşünülmeye hazır.

En sonunda görüş alanında, tüm insanlık tarihi ardımızda kalıyor. Gizemli ruhunuzdan geri kalanın hendeğinde geldiğini hissediyorsunuz, bir kişinin gözyaşlarından çok daha büyük, yuvanın nihai kaybı. Seninki ve benimki, şahsi hıçkırıklarımız, kitlesel çığlıklara katılacak..."

Sefalet. Sefilleştirme. Asla tamamıyla olmak istemekten vazgeçemediğimiz yere dönmenin vakti geldi. Spengler'in sözleriyle: "Artık daha fazla dayanamayacağı esneklik sınırına değin gerildi ve tekrar gerildi."

Modernitenin açılış başlangıcı olan aydınlanma düşüncesi, Sanayi devrimiyle beraber, 18. yüzyıl Avrupa'sında başladı. Kendi kaderimiz üzerindeki bilinçli denetimimiz temelinde, özgürlük bize garanti edildi. Fakat Aydınlanma iddiaları gerçekleşmedi ve tüm tasarı kendi kendini mağlup etmeye dönüştü.

Us, evrensel haklar ve bilimin yasalarını kapsayan temel bileşenleri; bilginin, bilimsellik öncesi, mistik kaynaklarını atmak için bilinçli olarak tasarlandı. Çeşitli, komünal sürdürülebilir yaşam tarzları; birleştiren, tek tip ve yasalarla mecburi kılınan bir yaşam modeli adına feda edildi.

Kant'ın ahlaki eylemden geçen özgürlük vurgusu, Fransız ansiklopedicilerinin geleneksel zanaatleri daha güncel teknik sistemlerle değiştirme programları ile birlikte bu bağlamda gövde buldu.

Bu arada, mülkiyeti en az kategorik zorunluluğu kadar kutsallaştırmış olan Kant, uygun olarak modern üniversiteyi sanayi makinesi ve onun ürünleriyle karşılaştırmıştır. Çeşitli Aydınlanma figürleri modern gelişmeler üzerine eğrisiyle doğrusuyla tartışmışlardır ve bu kısa sözler Aydınlanma konusuna gerçek değerini vermeye yetmez. Yine de, bu önemli tarihsel bağlamı akılda tutmak verimli olacaktır: modern ilerlemeci düşünce ve seri üretimin doğusu neredeyse eşzamanlıdır.

Bu konuya uygun bir yaklaşım Min Lin'ininkidir: "Kendi entelektüel temelini evrenselleştirerek ve yeni kutsal bir sözde-aşkınlık yaratarak kendi pozisyonunu meşrulaştırmak için, bilişsel söylevlerin toplumsal kökenini ve kesinlik fikrini gizlemek modern Batı ideolojisinin gerekliliğidir." Modernite, sanki çok uzun zaman önce kaybettiği dengesini geri kazanmak istermiş gibileri hareket ederek, her zaman kendisinin ötesinde farklı bir aşamaya ulaşmaya çabalar.

Geleceği -kendisinininkini bile- değiştirmenin peşinde koşar.

Modernitenin özgürlük vurgusu ile, modern aydınlanmış kurumlar uysallık kadar hiçbir şeyi başaramamışlardır. Lyotard tüm kazancı şöyle özetler: "Yeni bir barbarlık, cahillik, aklın sefilleşmesi, ruhun tükenişi."

Hayatın her alanındaki kitleselleşmiş, tek tipleştirici biçimler, acımasızca, modernitenin esas denetim programını yürürlüğe koyuyorlar. "Dünyamızı yaratan şey kapitalizm değil, makine. Dikkatli çalışmalar ortaya koymak için tasarlandıkları halde, tonlarca nüshayı açıkça gizliyorlar."

Herhangi bir şekilde sınıfsal tahakkümün merkeziliğini inkâr etmek için değil, ama bizlere bölünmüş toplumun işbölümü ile başladığını hatırlatmak için. Bölünmüş benlik doğrudan bölünmüş topluma yol açtı. İşbölümü, ayrıklığın emeğidir.

Modern hayatı neyin karakterize ettiğini anlamak, her zaman süregeldiği gibi, teknolojinin günlük hayatımızdaki rolünü anlamaya çabalamaktan farklı değildir. Lyotard'de şöyle hüküm verdi: "teknoloji insanlar tarafından keşfedilmedi. Gerçekleşen, bunun tam tersiydi."

Sanayi gelişiminin ilk tragedyası, Goethe'nin Faust'u, en derin korkularını gururlu amaçlardan ileri gelen korkular olarak betimledi. Süperinsan geliştiricisi Faust, kendi bütünleyici hareketi içerisinde ötekiliğin/farklılığın herhangi bir belirtisi tarafından tehdit edilen, yerel modernizasyon güdüsünü andırır.

Tek, küresel bir tekno-şebekeye ulaşmak için, devamlı daha da fazla tektipleştiren, her zamankinden çok daha homojen bir alanda iş görüyoruz. Yine de, birinin dikkatini yüzeyde, kenarlarda var olmasına izin verilen şeylerde tutarak bu sonuçtan kurtulmak mümkün.

Böylece bazıları Indymedia'yı adem-i merkeziyetçiliğin önemli bir galibiyeti ve radikal bir talep olarak bedava bilgisayar yazılımı olarak görüyorlar. Bu tutum tüm yüksek tekno gelişimin ve kullanımının endüstriyel temelini göz ardı ediyor.

Her yerde bulunan ve fazlasıyla zehirli cep telefonunu kapsayacak şekilde tüm "fevkalade araçlar", Wired dergisinin temiz, kaliteli sayfalarına göre, eko-felaketlere sebebiyet veren Çin ve Hindistan'daki sanayileşme ile çok daha fazla bağlantılılar. Wired'ın kurtarıcı iddiaları, kendi dışarıdan kopuk, çocukça fantezileri içinde inanılır görünüyorlar.

Taraftarları ancak, sadece teknolojinin doğayı sistematik bir biçimde tahrip edişine değil, aynı zamanda insan yaşamlarındaki küresel bedelleri: zehirlilik, angarya ve sanayi kazalarıyla dolu yaşamları, görmelerini engelleyecek devasa sanrılarını sürdürebilirler.

Şu anda, her şeyi kapsayan evrensel sisteme karşı oluşmaya başlayan "yavaş gıda", "yavaş şehirler", "yavaş yollar" benzeri, itiraz görüngüleri mevcut. İnsanlar, önüne çıkan her şeyi yakıp yıkan bu gücün durmasını ve hayatın dokusunu yok etmemesini tercih ederlerdi. Ancak gerçek düşüş, kendi dünyayı yaşanır olmaktan çıkaran ve şeyleri birbirinden ayıran gidişatından hızını alıyor. Yalnızca radikal bir kopuş, yörüngesini değiştirebilir. Daha çok sayıda ülkede, daha fazla füze ve daha fazla atom bombası, teknolojik zorunluluğun açıkça diğer tarafı.

İleri-insan öznenin gelecek tekno-koşulu iken, kitlesel ölüm hayaleti de başarısının tacı olarak modernitenin koşulu. Bizler, Mega-makinenin mirasçıları değil, onun vasıtası olarak her yeni ileri atılışında elinde tuttuğu rehineleriyiz.

Tekno-insan durumu, kesinlikle belli belirsiz görünmeye başladı. Teknolojik temel değişmediği, silinmediği sürece hiçbir şey değişmez. Durumumuz doğa/kültür ayrımının yanlış bir ikilik olduğunu iddia edenler -klasik postmodern moda- tarafından güçlendiriliyor. Doğal dünya, doğanın hep kültürel olduğunu, boyun eğdirmeye açık olduğunu söyleyen fetihçi mantığın yapılarına tahliye edildi, tezgâhlandı.

Koert Van Mensvoort'un "Exploring Next Nature"ı doğanın tahakkümünün mantığını, oldukça popüler köşelerden açığa çıkarıyor:

"Bir sonraki doğamız kültürel olarak ola gelmiş olandır."

Hoşça kal, tasarlanmamış gerçek.

JOHN ZERZAN

Her şeyden sonra kaygısızca doğanın bizimle değiştiğini beyan ediyor. Bu doğa kavramının tümünden yok oluşudur - ve sadece kavramının değil! Fakat "doğa" işareti, töz yok edildikçe: egzotik üçüncü dünya kültürel ürünü, gıda içindeki doğal malzemeler gibi, popüleriteyi eğlendiriyor. Ne yazık ki, deneyimin doğası, doğanın deneyimiyle bağlantılı. İkincisi gerçek olmayan bir buradallığa dönüşürken, ilki de biçimsizleşiyor. Paul Berkett Marx ve Engels'ten, komünizmde insanların "doğa ile bir oluşlarını yalnızca hissetmeyecekleri, aynı zamanda bilecekleri" etkisini alıntılıyor, komünizm "insanın ve doğanın birlikteliğidir".

Tam da tersine, endüstriyel-teknolojik alt ediş - ne de yaygaracı üretimcilik zırvalığı. Komünist yönelimi dışarıda bıraksak da, yine de, günümüzün solcularından kaç tanesi kitlesel üretimin Marxçı gazeliyle ters düşüyorlar? Freud'un Uygarlığın Huzursuzluğu'nda göz ardı edilen kavrayış, derin bilinçdışı "uygarlıkla üretilmiş bir suçluluk duygusunun", gittikçe büyüyen bir rahatsızlık ve tatminsizliğe neden olduğunu ifade eder. Adorno, uygun olarak bunu şöyle görür: "yakın olan kıyamet, başlangıçtaki usdışı kıyamet varsayımıdır."

Bugün, her şeye rağmen önlenen felakete, başka bir şeyin olasılığının bertarafı çökmüş durumda. Gezegendeki hayatın orijinal, niteliksel tüm başarısızlığı uygarlığı harekete geçirmek oldu. Aydınlanma - 2000 yıl önceki dünya dinlerinin eksen çağı gibi- tahakkümün bir sonraki aşaması, sanayi toplumuna zaruri destek için bir aşkınlık temin etti. Fakat şimdi, açgözlü gelişimin yeni aşamaları için gerekçelendirici, aşkın bir çerçevenin kaynağını kişi nereden bulabilir? İleri modernitenin her şeyi kuşatan yıkımlarını geçerli kılmak için ne tür yeni fikirler ve değerler dünyası akla gelebilir? Hiçbir şey.

Yalnızca sistemin kendi ataleti; hiçbir cevap yok, gelecek yok. Bu sırada bizim durumumuz belirsizliğin sosyallığıdır. Sistem çok sayıda güçsüzlük göstermeye başladıkça, günü gününe istikrarın şamandıraları çözülüyor. Güvenliği garanti edemeyecek hale geldiğinde, sonu yakındır. Bizimkisi kıyaslanamayacak tarihsel bir gözlem noktası. Bu evrensel uygarlığın habisliğinin hikayesini kolayca kavrayabiliriz. Bu kavrayış, uygarlığın işini bitirecek ve bizi o hükmeden alışılmış istençten kurtaracak o paradigma değişikliğini mümkün kılacak gücün işareti olabilir. En azını söyleyecek olursak, ürkütücü bir meydan okuma; fakat kolektif inkarın karşısında ne düşündüğünü açıkça söylemeye yönelen çocuğun hatırlanışı.